

Texten ingår i Michael Löwys antologi [Marxismen i Latinamerika från 1909 till våra dagar](#)

Proletariatet och den nationella befrielsen *

Julio Antonio Mella

Mella var även en av de första latinamerikanska marxisterna som analyserade och kritiserade den populistiska nationalismen. Denna text är ett utdrag ur en bok (publicerad av Mella i Mexiko 1928) med polemik mot APRA – Alianza Popular Revolucionaria Americana, Amerikanska revolutionära folkalliansen – grundat i Peru av Haya de la Torre.

Utan att utesluta taktiskt stöd till borgerligt nationalistiska rörelser understryker Mella världsdelens nationella borgarklassers samarbete med imperialismen och hävdar klassmotsättningens företräde.

Uppfattningen att proletariatet har den historiska uppgiften att befria Latinamerika från imperialistiskt herravälde, är karaktäristisk för den latinamerikanska kommunismens första tid.

Kommunisterna kommer att som hittills fortsätta hjälpa nationella befrielseströrelser – i Mexiko, Nicaragua etcetera – även om de har borgerligt demokratisk karaktär. Så länge rörelserna verkligen är frigörande och revolutionära är det ingen som förnekar att detta är nödvändigt. Men se här Lenins råd på Kominterns andra kongress:

”Kommunistiska internationalen bör stödja de borgerligt demokratiska nationella rörelserna i kolonierna och de efterblivna länderna [även om de har borgerligt demokratisk karaktär, vilket de alla har. *Mellas not*] endast på det villkoret, att elementen till blivande proletära partier, kommunistiska inte bara till namnet, i alla efterblivna länder sammansluts och skolas till insikt om sina särskilda uppgifter, nämligen att bekämpa de borgerligt demokratiska rörelserna inom sina nationer;

Kommunistiska internationalen bör tillfälligt sluta förbund med koloniernas och de efterblivna ländernas borgerliga demokrati men inte sammansmälta med den samt ovillkorligen bevara den proletära rörelsens självständighet även i rörelsens mest embryonala form”¹

Här har vi den marxistiska synen på enhetsfronten, klart presenterad av Karl Marx’ mest noggranna och praktiska uttolkare, Nikolas Lenin. ”Aristerna” har ännu inte visat att de tolkar honom bättre, även om de vill få oss att tro det.

Detta handlar inte bara om ”teori” utan om vad vi har genomlevt i Amerika. Mexikos kommunistparti har stött den liberala, demokratiska och revolutionära borgerlighetens kamp mot imperialismen och dess lokala allierade: det katolska prästerskapet och de reaktionära officerarna, professionella upprorsmän. Samma sak har kommunisterna gjort i ”fallet Nicaragua”. Kubas kommunister skulle, utan att gå upp i nationalistpartiet – och för att upprätthålla den proletära rörelsens självständighet – stödja detta parti i en revolutionär kamp för sann nationell frigörelse, om en sådan kamp skulle föras. I kampen mot de ”förlängda maktbefogenheter” som var USA-imperialismens omedelbara politiska mål, gav de sitt stöd till alla som var emot ”förlängningen”, även om de varken var arbetare eller kommunist. I Chile var det landets starka kommunistparti som kämpade för en enhetsfront mot Ibáñez’ imperialistiska diktatur. Men de övervägde aldrig att lämna arbetarklassen ensam eller utlämna den till de andra klasserna för att när förutsättningarna förändras – som de nu gör i Mexiko – stå där tomhänta och utan ledning. Det är vad APRA:s ”Enhetsfront” egentligen menar genom att inte tala konkret om proletariatets roll utan föreslå oss en abstrakt enhetsfront, som inte är annat än en front till borgarklassens fördel, den klassiska förrädaren av alla

* Julio Antonio Mella ”La lucha revolucionaria contra el imperialismo”, 1928, i *Hombres de la revolución: Julio Antonio Mella* (Havana: Ed. Imprenta Universitaria, 1971), s. 76-78.

¹ V.I. Lenin, ”Ursprungligt utkast till teser i den nationella och den koloniala frågan”, i [Tesar till Kommunistiska internationals andra kongress](#).

sant nationella befrielseörelser. Enligt Lenin: ”Alla nationella frihetsrörelser i kolonierna och bland de förtryckta folken blir av bitter erfarenhet övertygade om att för dem finns inte någon annan räddning än sovjetmaktens seger”.

Med andra ord: Arbetarrevolutionens seger i varje land över den världsomfattande imperialismen.

Den nationella borgerlighetens och småborgarnas förräderier har ett mål som hela proletariatet redan förstår. De kämpar inte mot utländsk imperialism för att avskaffa privategendomen, utan för att försvara sin egendom mot imperialisternas avsikt att lägga beslag på den.

I sin kamp mot imperialismen – den utländska tjuven – förenar sig borgerligheten – de inhemska tjuvarna – med proletariatet, som är utmärkt kanonmat. Men de inser till slut att det är bättre att alliera sig med imperialismen eftersom de i slutändan har likartade intressen. Från att ha varit progressiva förvandlar de sig reaktionärer. De eftergifter de gjort åt proletariatet för att få dem på sin sida, förråder de när arbetarklassen på frammarsch blir en fara för både den utländska och den inhemska tjuven. Där ligger orsaken till klappjakten på kommunismen.

Å andra sidan vill inte Förenta staterna – detta är ett kännetecken på modern finansiell imperialism – ta över all mark i Amerika och utplåna all de härskande klassernas egendom, utan hyra dem för att själva tjäna på dem och till och med förbättra dem så att ägarna också kan exploatera dem för sina behov. Ett bra borgerligt land med stabil regering, det är vad Förenta staterna vill ha i alla Amerikas nationer, en regim där de nationella borgarklasserna är underordnade aktieägarna i storbolagen. I utbyte får de privilegiet att ”regera”, att ha national-sånger, flaggor och till och med arméer. Denna form av dominans är mer lönsam.

Moncada i Nicaragua, Guomindang i Kina (en organisation som ”apristerna” säger sig efterlikna), de mexikanska småborgarnas nya politik och all rosenskimrande diplomati, som de – liksom många andra nationer som säger sig vara fria – ägnade sig åt under Havanna-konferensen, slutade med att de anslöt sig till imperialismen. Så visar allt detta att vår analys verkligen är riktig.

För att tala i klartext: det är bara proletariatet som kan uppnå fullständig nationell befrielse och det kommer att ske genom en arbetarrevolution.

Översättning: *P-E Eklund* (från engelska), bearbetad och korrigerad av *Eva Björklund* (utifrån spanska originalet)

Lästips:

Mer av Mella: [Klasskriget i Kuba](#)

Inledningen till Michael Löwys antologi [Marxismen i Latinamerika](#) innehåller biografiska och andra uppgifter om Mella och hans verk.

[Karibiens dolda pärla - trotskismen på Kuba](#) av Gary Tennant innehåller ett speciellt kapitel om Mella: ”J A Mella och rötterna till meningsskiljaktigheterna inom Kubas Kommunistiska Parti”.

[Castros Kuba](#) av K S Karol, kapitel ”2. Kommunisterna och revolutionen”, liksom [Den kubanska oktoberrevolutionen](#) av Saverio Tutino, kapitel ”2. Den koloniala frågan” behandlar också Mella och hans roll.